

Fredag

Marie Skjolddal: Humanisme, produksjon og meningsløshet: Et forsøk på å forstå unges engstelse

Dagens ungdommer er veltilpassede og hjemmekjære, ifølge Ungdata-rapporten fra 2014. Samtidig viser rapporten at de unge i økende grad sliter psykisk; de er engstelige og deprimerte. Mange har kommentert forskningsfunnene i media. Psykolog Sissel Gran nevner følelsen av *meningsløshet* som en del av de unge beskriver. Hvorfor føler privilegerte ungdommer at livet mangler mening? Kan det private meningstapet ses i sammenheng med sentrale aspekter ved samtidens offentlighet? Dette innlegget er et forsøk på å gi en filosofisk fortolkning av engstelsen og meningstapet. Forsøket tar utgangspunkt i boken *Mot til å leve*, der Bjørn Holgernes tar for seg Paul Tillichs ontologiske forståelse av begrepene *mot* og *angst*. For Tillich er individets forhold til et fellesskap essensielt for dets evne til å finne mot og håndtere det som truer dets eksistens. Ved å identifisere seg med et humanistisk produksjonsfellesskap, kan individet bli sårbart for en angst som er vanskelig å håndtere – en *angst for meningsløshet*.

Anne Vedvik: Begeistringsledelse – et sentimentalt dannelsesprosjekt i arbeidslivet?

Det nye arbeidslivet er emosjonelt og feminint fordi det tilhører drømmesamfunnet hevder talsmenn for den «ledelsesfilosofien» som går under navnet begeistringsledelse. Denne ledelsesfilosofien bygger på kunnskap om såkalt emotiv intelligens. Lederen skal være en oppdrager og vekke spesifikke emotive reaksjoner i (med)arbeiderne. Ved hjelp av banale ritualer og historier appelleres det til varme følelser. I begeistringslitteraturen er man eksplisitt på at det gjelder å skape riktige emotive reaksjoner for å øke lønnsomheten. På hvilken måte er arbeidslivet blitt emosjonelt og feminint? Hvilken rolle spiller arbeidet i det nye arbeidslivet? Kan begeistring forveksles med sentimentalitet, og i tilfelle hvilken betydning kan en slik forveksling ha? Hva kan dette bevisste spillet på (med)arbeidernes følelser ha å si for skillet mellom det offentlige og det private i den enkeltes liv?

I foredraget søker jeg svar på spørsmålene over. Jeg går inn i sentimentalitetens vesen og kjennetegn og sammenholder disse med ledelsesfilosofiens begrunnelser for de virkemidler den foreskriver. Konkrete teksteksempler hentes fra Norges første bok om emnet *Ona fyr. For deg som vil lykkes sammen med andre* av Ingebrigt Steen Jensen (2002) og fra *Begeistring! Om engasjerte medarbeidere og inspirerende ledere* av Jon Morten Melhus og Trond Haugen (2006).

Marianne Walderhaug: Filosofiske samtaler i fengsel: Kritiske refleksjoner med endring som mål

Hvordan filosoferer filosofisk med innsatte? Dette er utfordrende, spesielt med tanke på institusjonen jeg er en del av, der endring av innsattes væremåter er en del av de overordnede mål for samfunnstrygghet. Man kan si at samtalene i fengselet er private refleksjoner i offentlig regi, samtidig kan man si at innsattes tema handler om offentlige anliggender i privat regi. Det er vanskelig, og kanskje umulig, og faktisk filosoferer filosofisk, altså undrende, kritisk, undersøkende og åpent, om endring og rehabilitering skal være styrende mål for samtalene. Men kanskje er det nettopp innenfor fengsel filosofiske samtaler virkelig er på sin plass?

Randi Elisabeth Amundsen: Det private og det offentlige mulighet og vilkår i Homers (uni-)vers

Homer er tilkjent forfatterskapet til de to eposene Iliaden og Odysseen, to verk som sto høyt i kurs allerede i klassisk tid. Flere hundre år etter at de ble nedskrevet hevder Aristoteles at Homers epos overgår alle andre episke dikt når det kommer til tanke og språk. Noen tusen år senere omtaler Hannah Arendt Homer som hele Hellas oppdrager.

Greske idealer er som regel knyttet til ulike former for deltakelse i det offentlige liv. I dette innlegget vil jeg både reflektere over grunnlaget som «det offentlige» hviler på, samt muligheten og umuligheten for «det private» i det Homeriske univers. I disse betraktningene vil sammenhengen mellom gudeverden og menneskene være et sentralt tema – sammen med refleksjoner omkring den muntlige tradisjon som verkene har blitt til i.

Ragnhild Iveranna Hogstad Jordahl : Is conceivability a guide to real possibilities?

Can we draw conclusions about what is possible from premises about what is conceivable and what is not, or is there a distinction or border between the human imaginability of how the world might be, and the real possibilities “out there”? In this talk I argue that conceivability and possibility are two separate concepts, and that inference from the first to the second may be highly problematic. There is a vital distinction here due to the fact that conceivability is a notion of epistemic modality – it is **possible for all we know**, while the real possibility is a notion belonging to metaphysic modality, and thus depending on **what really is the case**.

Lørdag

Helgard Mahrtdt: To think about the Unpredictable with Hannah Arendt

According to Hannah Arendt the outstanding character of action is its boundlessness, unpredictability and frailty. I will look more closely into her notion of action which is in need of guiding principles and then will present

- a) the extrinsic mode or 'stabilizing force': laws,
- b) action's two intrinsic modes, forgiveness, and the faculty to make and keep promises.

Promises stabilize the unpredictability of the political sphere, of course, only to the extent that they are being kept. Under normal peace conditions citizens have preconceived standards, norms, and general rules as an orientation for deeds and actions. But in exceptional circumstances, in times of crisis, it is the self which has to make personal judgments without holding on to preconceived standards.

Helene Scott-Fordsmand: Hvor er vi når vi tænker? Om Arendts begreb om tænkning og konsekvenser for filosofien.

Hos Arendt – ligesom hos andre i den filosofiske tradition – er tænkning stærkt forbundet med, om end også adskilt fra, det filosofiske. Men hvad er tænkning? Hvad får os til at tænke? Hvor er vi, når vi tænker? Gennem Arendts begreb om tænkning fra værket *Life of the Mind* ses der på tæknings gennemgribende private karakter og dets destruktive væsen.

Hvis filosofien oprinder i tænkning, eller om ikke andet for en stor grad består af tænkende praksis, hvordan bliver filosofien så noget andet og mere end et spørgsmål om et privat selv-forhold? For Arendt lader tænkning sig kun komme til syne i en fælles verden gennem den metaforiske tale. Denne står i kontrast til metaforernes fastfrosne udgave; begreberne, og filosofiens selvopfattelse som en tænkende begrebsvidenskab stilles således i tvivl.

Lene Auestad: Plurality and the public in a mass age

Arendt's emphasis on plurality and on political participation, on the fact that we, as human beings, are fundamentally different as well as similar, and need each other to realise ourselves and a shared space in and through action, is specific to her thought. "What I propose," she writes in the prologue to *The Human Condition*, is "to think what we are doing", to understand our position given "our newest experiences and our most recent fears." I will contribute to examining how we may use Arendt to think about the conditions for public spaces today, spaces that enable equal encounters between a variety of perspectives, making use of the examples of the current refugee crisis and of digital communication.

Rikke Moresco Lange: Solidarity or Marginalization? – The homogenous public and the privatization of difference.

During the last couple of decades social cohesion and the possibly detrimental effect of cultural, religious and/or ethnic diversity has been a prominent topic in both public debates and political theory. One of the main worries is that the rise in diversity will weaken the solidarity and trust between members of liberal democratic welfare states and hinder the achievement of social justice by diminishing support for the redistribution of resources. In political philosophy there are different hypotheses about which values people in a democratic welfare state need to share in order to continue to support redistribution and display high levels of generalized trust; I refer to these different hypotheses as different community conceptions.

The current discussion on social cohesion in political theory is often a discussion between liberal or conservative nationalist and multiculturalist about which of these community conceptions are more suited to maintain social cohesion. In this paper however, I want to look at a republican community conception centered on the idea of a shared membership in the political community which takes precedence over privatized differences; furthermore, the republican community conception involves an ideal of the active citizen taking part in public life alongside her co-citizens. The aim of this paper is thus to contribute to the discussion of the values which should be shared by members of a democratic welfare state in order to be able to achieve social justice. I will do this by firstly introducing the republican community conception as a possible alternative to nationalist and multiculturalist community conceptions, and secondly by discussing the feminists and multiculturalist critiques directed at this approach because of its tendency to reproduce the privilege of the male, cultural, ethnic and/or religious majority and thus unite the citizenship by banishing some citizens to the margins of the polity.

Paola de Cuzzani: Pragmatic Universalism

The paradigms of 'universalism', 'multiculturalism/differentialism' and 'interculturalism' have been used to understand and regulate relations between the majority and minorities. These theories all contain an underlying idea of original purity, which is anchored in a classificatory logic that in the last instance obstructs peaceful coexistence. The complexity of belonging and the practice of translation underscore the deficiency of these theories. I will propose a new road to universalism based on a trans-individual perspective, in which the individual is seen as a continuing process of individualization, a perspective that also will modify the holistic view of society. This perspective enables a dialectical approach to universalism and plurality in which 'universalism' loses its abstract-dogmatic aspect and becomes a historical-pragmatic concept.

Laura Haaber Ihle: Holding on to reality in a virtual public realm - using Hannah Arendt's distinction between the private, public and social realm to discuss whether the Internet can be understood as a functioning public realm.

The Internet is often understood as a public space, both metaphorically and practically. But it is questionable whether this understanding of the virtual realm reflects our actual reality. If one follows Hannah Arendt's theories on the public realm, this realm can arguably be understood not solely as a geographical, structural and/or symbolic space, but as a set of individual and collective abilities, which must be sustained in order for the public realm to function, or even exist. I will argue that our virtual realm, in its current form, is wholly unable to develop and sustain these abilities, which means that the virtual realm constitutes a very poor public realm. Instead, it represents a perfect example of Arendt's – distinctively different – Social Realm, and should be understood as such. Lastly, the presentation outlines the consequences of mistaking the social realm for the public realm and argues that such a substitution can lead to a loss of a well functioning public realm, which may have severe consequences far beyond the actual loss of that realm itself.

Lene Kristine Konrad: Private data?

De fleste mennesker har umiddelbart let ved at skelne mellem deres egen personlige oplevelse af deres selv og verden omkring dem - herunder de data, der kan indsamles og deles med relation til deres person. Jeg undersøger sammenhænge mellem individer og deres såkaldte private data, og hvorfor mangel på kontrol over eller blot eksistensen af private data kan medføre bekymring og ubehag for de fleste mennesker.

Anne Granberg: Natalty- plurality- freedom: Turning Heidegger inside-out.

The relationship between Arendt and Heidegger is a complex one, both on the personal, political and philosophical level. There is a widespread consensus that in spite of their obvious differences, there are also some deep connections between Arendt and Heidegger's thought (especially in his early Marburg lectures), and I will argue that Arendt can be read as engaged in a continuous, and sometimes ironic, debate with Heidegger. Although the concept of natalty certainly is underdeveloped by Arendt herself, I will suggest that it functions as a counterpoint to Heidegger's emphasis on mortality, occupying a similar central place in informing her political concepts of the public sphere, human plurality, action, power and freedom as well as the more existentiell notions of personal identity and facticity. By stressing natalty rather than mortality as essential in the human condition, Arendt can be seen to perform a conceptual shift, which brings into focus and conceptualizes something 'unthought' in Heidegger and

also to a large extent within the philosophical tradition generally. This shift is not so much a supplement or corrective as a turning inside-out, like a glove, of several Heidegger's thought-figures; the internal becomes external, depth becomes surface, the intra-subjective becomes inter-subjective, and the most "own" becomes something essentially relational which cannot be possessed or controlled.